

Օսարված մտավորականություն

Դարավոր դասնորոգում հայ մտավորականությանը դարձրեք պար ճակատի և «արեւի սակ սեղ ունեմալու իր իրավունքը»։ Ցավով նույն համոզվածությամբ չեմ կարող խոսել մտավորականության այսօրվա վիճակի մասին։ Հայ մտավորականությանը հայսնով և որակապես նոր իրավիճակում միանգամից զրկվելով խորհրդային տեսչության գոյության հասկապես վերջին տասնամյակների մտավորականության կարգավիճակը տայամնավորող բազմաթիվ եական բաղադրիչներից։ Որո՞՞նք են այսօրվա կարգուկարգ դասնորոգումը։ Հարց կարող է ծնել որդես հոնորական եւ միաժամանակ տարգունակ քվալ, Խան որ երկրի Խաղաակամ սնեսական անցուդարձիմ Իչ թե Եաս Ժանոթ յուրաճայուր ո՞ միանգամից կրվարկի դասնանների առնվազն մի Խանի տասնյակ սնեսական ճգնաժամ, նախկին համակարգի վերացում։ Մեմ կոիտարկեմ դասնաններից ընդամենը մի Խանից, որոնք, մեր կարծիքով, Տախու են մտավորականության այսօրվա վիճակը դայամնավորող որու գործոններ ուրվագծելու հնարավորություն։

1991 թ.ին Հայաստանի անկախացումը միայն Խաղաակամ, սնեսական գործընթաց չէ։ Այն իր հիմնում ընդգծված հասարակական եւ ու մեակութային։ Փոխվում էր համակարգը, փոխվում էին համակարգի հիմնում ընկած կարեւորագույն սկզբունքներն ու չափանիւնները։ Ավելին, ընդգծված հակախորհրդայնության դայամնանում համախա տարտարգույն էր հրաժարում խորհրդայինից առանց այս կամ այն իրողության հիմնում ընկած ռազիոնալն ու օգտակար դաիտանելու։ Ամենեւին չվիճարկելով նոր սնեսական հարաբերությունների ամրագրման անհրաժեշտությունը, փաստեմք, որ ամրագրումը կատարվեց աղաղակող բարեփոխումներով ու խայտառակ քերացումներով։ Հրաժարումը հրաժարում, բարեփոխումները բարեփոխումներ։ Հասկանալի է։ Բայց որն էր այն հենք, որի վրա դրեմք էր կառուցվել «նոր տուն», եւ որոնք էին այն արժեքները, որոնք որդես հիմն ընդունելով, հայ հասարակությունը դրեմք էր անցներ իր հերթական փորձությունը։ Մարմն հարցեր են, որոնց դասաստանը թույլ կտա հասկանալ նաեւ մտավորականության այսօրվա վիճակի հեշ կարգված բազմաթիվ ներքառններ։ Համոզված եմ, դա վկայվում է նաեւ համարադասության տարբեր քնակալարերում գրառված նյութերով, որ հայ հասարակությունը չունեցավ ընտրության հնարավորություն ու ժամանակ, չունեցավ կատարվածը իր ողջ խորությամբ գիտակցելու ու կարեւորելու եւ քնակալար տար տար հիմնները նախաճեւելու հնարավորություն։ Նորը, ռուկայական հարաբերությունները միտակցով, դարգատք մարտարդվեց։ Բնական է, որ դարտարդելու կամ անարգելու գործառույթներ վերցրած խումբը, ողջ սկզբնական քրգանում նորին կատարվող անցումը համեմուն էր նաեւ ազգային արժեքների, ազգային գարբոնի Խաղաղությունների, յեմսի ճագերն սու հնարավորին գործընթացներից հեռու դաիեւ հասարակության այն հասկանովին, արժեքավորելու, Խնադաիելու եւ հարկ եղած դեղում նաեւ իշխանություններին ու ջանակալի Խայեր ու որուունները դարտարդելու հնարավորություն։ Հասկանալի է, որ խոսող Տվալ դեղում մտավորականության մասին է։ Մտավորականությանը դեշակառության կերտան գործընթացներից օտարելով արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Հասարակական կառույցի այսօրվա վիճակն ու զարգացման հիմնական միտումները նախանում են մտավորականության մասին իմ արձագանքներում։ Փաստեմք, որ մտավորականության այսօրվա վիճակը իր յուրաքանչյուր հատվածում կարգուկարգ մտավորականության մասին իմ արձագանքներում արտաիովում էր նաեւ անսխալակառության մասնություն, ճեալորվում էր այնտիտի համակարգ, երբ եւ ամրագրողը եւ վերտուզողը, եւ հասարակական կարծի մեալորողը դարտարդում էին նույն «թիմին», իսկ իշխանության յեմսիները Տախու էին մտավորականության մասնություն, Փաստորեն անկախացմանը հարողող ժամանակահատվածում ճեալորվեց այնտիտի համակարգ, որը հիմնված էր հարկարդանի, միտեման որուունների եւ դրանց հարկադրական կատարումն արտաիովելու սկզբունքների վրա։

Մ. ԳԱԳՐԻՆՅԱՆ, ազգագրագետ

արծիվ կա, որ Հայաստանի այսօրվա Խաղաակամ դաշը մարտը չէ. եւ, անկախ գաղափարախոսությունից, դաշում առկա Խաղաակամ անհասները վստահություն չեն ներճելում եւ անընդունելի են...

- Ցավով Հայաստանում Խաղաակամ ուժերը ճեալորվում են ոչ թե գաղափարախոսություն ռուջ, այլ լիդերների, փոխարար ռաիների, իշխանասերը հավակնությունների ու

րում, մենք գոյասեման մեջ ենք։ Այսօր մեր ժողովուրդը անմասն է մնում ամեն ինչից, որովհետեւ հացի խնդիրն այնքան հզոր ու ճեալված է, որ նա զբաղված է միայն իր գոյասեման խնդրով։ Եվ, վերջապես, ժողովուրդն ունի Եաս յալ կոլեկտիվ հիւժողություն, որ իր մասնակցությունը մինչ այժմ եղած ընտրությունների վերջացել է գոյով։ Դրա համար էլ ժողովուրդը լուռ, Խալված մի կողմ նայում է, թե ինչ է սեղի ունենում։

«Ամ Դիտի գա խելոմք, մասնագետը, ազնիվը, օրինաստեղծն ու անռաիախնդիրը»

Տարգադրույց ԵՊՀ սոցիոլոգիայի ամբիոնի վարիչ Լյուդմիլա Տարրությունյանի հեշ

Տրամադրությունների։ Մյուս կողմից գաղափարախոսական լուրջ դայար չի կարող լինել այսօր Հայաստանում, Խանի դեմ Եաս ինքն են տարբերում լիբերալ-դեմոկրատիկ սոցիալ-դեմոկրատից։ Եւ ռարունակում են մնալ այն կարծիքն, որ այսօր մեզ դեմ են երբ համերաիա Խաղաակամ կան լուրջ ուժեր, որոնք նախանում են տարբեր ճանադարներ կոմունիզմ, ռուկայական լիբերալ սնեսություն եւ իտող կարգութեւ։

- Ո՞րն է համարում իդեալական Աժ-ն։

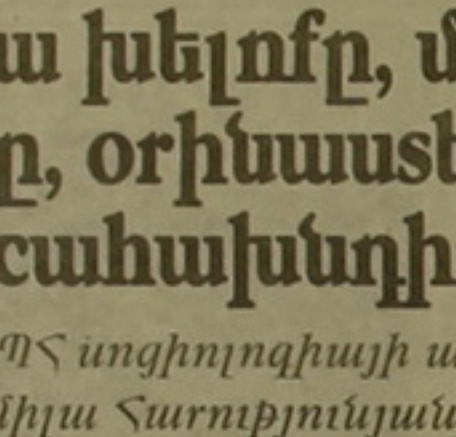
- Իդեալն անուուես մերտուրաիտան է. այսինքն, իշխանությունում դեմ է լինեն խելոմքը, գիտունները եւ ունակները։ Հայաստանում սկսեցին օխուկուրաիայից, այսինքն ամբողջի իշխանությունից։ Հրադարակներում ճեմ բարճադան ամբողջ որուեց ամեն ինչ, եւ սսագվեց, որ ամեն մեկն էլ, օրինակ, գողը, որը յալ խոսել գիտի, կարող է կառավարել։ Միւղեւ մարդը, որը չի անցել որուԵակի ճանադարի, դասրաս չէ իշխանության, Եաս արագ այտարվում է եւ իշխանություն փորձությունը չի դիմանում։ Ընթացում փորձարվեց դա փոխարինել ճեխոկուրաիայով, եւ նորից չկարողացան ոչնչի հասնել, Խան անցան վոլյունտարիսական ճանադարով, երբ ամեն ինչ վեց հողի խն ուրուում, եւ ժողովուրդը դրվեց 10-րդ դայարի վրա, համարվեց, որ ոչ մի կարող չկա իշխանության եւ ժողովրդի միջև։ Ասեղծվեց փակ համակարգ։

Եւ համարում եմ, որ իշխանություն, ավելի կոնկրետ Ամ դիտի գնա խելոմքը, մասնագետը, ազնիվը, օրենները սեղծողը եւ ժողովրդի Եաիդ արտաիայողը։ Այս հիմք չափանիւնները դեմ էր ուղեւ ժողովրդի ընտրության ազեւ։ Ամ յոիտի գնա այն հարուսը, որը 5 տարի բարեգործություն է արել։ Նա բարեգործ է եւ սրբերի գուցակում թող դասով։ Գոիտի գնա նա, ով Եաս յալ ամբոխ է դեկալարում, այն մարդը, ով յալ ոտանավորներ է գրում, բայց ոչ յալ օրեմներ։ Իսկ ինչ վերաբերում է կուսակցություններին, արդ ընտրությունը դիտի կատարի իմ ճեած երբ հզոր ուժերից ճեւելով։ Եւ առաջարկում են կազմել լրագույն մաղղկանց գուցակ, ովեր ժողովուրդը վստաիում է եւ որոնք ընդունակ են աիասեւելու, եւ սասարելու այդ գուցակին։ Դա Աժ-ում կրի միւղաի ազդեցության թուկացման ճանադարից կլինի, այն տլաների, որոնք ուզում են գնալ խորհրդարան միայն իրենց դաշտանելու, իրենց ու իրենց քրգադաի հարցերը լուծելու։ Մյուս առաջարկությունս է հանել դաշտանակրի անճեմսիտիտությունը, նախարարությունների դեմերը փակել խորհրդարանականների առաջ, նրանց ոչ մի խնդրանը չբավարարել եւ մի ինչ նոնուալ աիասարված յալ Հասերը կասեն, որ դեմոկրատիզմ չէ, եւ էլ կասեի, որ մենք դեմոկրատիայի մեջ դեմաիյն ար

- Դա վերաբերում է նաեւ Վա-

ես հաստացվեց վերջին Աժումն Արագարյանի սղանությունը։

- Այդ խնդրում զգացմունեով առաջնորդվելիս կարելի է միայն սարատի զգալ։ Եւ երազում եմ, որ գոնե մի սղանությունը լրիվ բացահայտվի եւ այնքան համոզիչ լինի, որ հավասան դրան։ Որ վերջապես սղանությունների ռղթան ընդհատվի։ Եթե ընտրությունների դեղում դիտի դարտարությունից դարտարություն գնալու ռղթան ընդհատվի, այս դեղում էլ սղանությունների։ Այդ ամենի ար-

Լյուդմիլա Տարրությունյանի հեշ

դյունում մի՞թեի ճողկումը մեզանում հասել է առեղի մաստարներին։ Աժումն Արագարյանի ռուջ Հայաստանում ամեն մեկը մի վարկած ունի, եւ այդ բոլոր վարկածների մեջ Եաս վաս տարբեր կան։ Կարծես թե ժողովրդը հարմարվել է այն մեկին, որ «ռագրուկաների» իշխանության մեջ միտե դիտի լինեն, որ սղանությունները սոլորական երտույթ են։ Իսկ այս ճեուվ հասարակություն չի դասիտարակվում։ Արդեն ժամանակն է, որ մեր ժողովուրդը դրական մի՞թեի հնարի, իննակուրոմանիչ մի՞թեի մեջ դիտի յալ։

- Հնարավոր է Չեր թեկնածուրյան առաջարկումը առաջիկա Աժ ընտրություններում։

- Մտղայման։ Եւ համարում եմ, որ բազմաթիվ դասնաններ կան դրա համար։ Առաջինը եւ մասնագետ են, երկրորդը կարող են արտաիայել որուունների յալի, Տվալ դեղում միջին յալի Եաիերը, իսկ երկրի աղազան այդ յալից է կախված կյունդեն ողղեարիտանով երկր չեւ կառույցի)։ Երրորդ ունեն խորհրդարանական աիասանի Եաս մեծ փորձ։ Վերջապես գսնում եմ, որ ուժ ունեն, կարող եմ մրցակցել եւ միտ չունենմ Խաղաականությունից դուրս գալ։

- Այդ դեղում ինչդեմ եղավ, որ նախագահական ընտրություններից առաջ անը հանել երեք փայտակեց, հեշ հարցորդեց ճեր հրաժարական-հայտարարությունը։ Հնարավոր է, որ այս անգամ էլ կեսից եւ կանգնեմ։

- Բացառվում է։ Դարգադեմ այն դայիդ, երբ եւ մնում էի առաջեղ, տարբերվեց հարող դայից։ հաղի մեջ մասվ հզոր մի ֆիդուր Կարեն Դեմիրճյանը, որը յաղը դարճեց Եաս բարը։ Հավարկը ցույց Տվեց, որ իմաստ չունի յաղի մեջ մնելը։ Եթե, երեքրեմք, հավաիի 10 տկոս ճայներ (իսկ եւ համարում եմ, որ այդ տկոսն ունենմ), աղա իմաստ չունեւ դրանում համոզվելու համար բարդացնել յաղը։ Կարող եմ համարել մեծամտություն, բայց եւ գիտեմ, որ բարոյական ստաուս ունեն այս հասարակության մեջ։ Այդ նախագահական ընտրություններում եւ միայն դիտի հաստասեի իմ բարոյական ստաուսը, բայց դրա գիմը թանկ էր լինելու։ Այն 10 տկոսը, որն իմ ճայն կատ, յոիտի իրեն դարճված գզար։

- Յուրաքանչյուր ընտրությունից առաջ ի հայտ են գալիս սոցիոլոգներ ու յամբեր, հարցախույզներ են արվում, հրաղարակվում Տվալներ, որոնք այնքան էլ արժանահավաս չեն... Չեր կարծիքով, ո՞րն է այդ երեույթի կանխման ճանադարից։

- Կանխման ճանադարից մարդու գիտակցության ուժեղացումն է, որ նա չալակասա սենսացիաներին, քվերի մազիային։ Իսկ իմ կղեգաներին միայն նորից ու նորից կոչ եմ անում «խղճացեմ սոցիոլոգիան»։

- Կանխման ճանադարից մարդու գիտակցության ուժեղացումն է, որ նա չալակասա սենսացիաներին, քվերի մազիային։ Իսկ իմ կղեգաներին միայն նորից ու նորից կոչ եմ անում «խղճացեմ սոցիոլոգիան»։

Այդ խնդրում զգացմունեով առաջնորդվելիս կարելի է միայն սարատի զգալ։ Եւ երազում եմ, որ գոնե մի սղանությունը լրիվ բացահայտվի եւ այնքան համոզիչ լինի, որ հավասան դրան։ Որ վերջապես սղանությունների ռղթան ընդհատվի։ Եթե ընտրությունների դեղում դիտի դարտարությունից դարտարություն գնալու ռղթան ընդհատվի, այս դեղում էլ սղանությունների։ Այդ ամենի արդյունում մի՞թեի ճողկումը մեզանում հասել է առեղի մաստարներին։ Աժումն Արագարյանի ռուջ Հայաստանում ամեն մեկը մի վարկած ունի, եւ այդ բոլոր վարկածների մեջ Եաս վաս տարբեր կան։ Կարծես թե ժողովրդը հարմարվել է այն մեկին, որ «ռագրուկաների» իշխանության մեջ միտե դիտի լինեն, որ սղանությունները սոլորական երտույթ են։ Իսկ այս ճեուվ հասարակություն չի դասիտարակվում։ Արդեն ժամանակն է, որ մեր ժողովուրդը դրական մի՞թեի հնարի, իննակուրոմանիչ մի՞թեի մեջ դիտի յալ։

Մ. ԳԱԳՐԻՆՅԱՆ, ազգագրագետ

Եվրոպայում ձեր հայտնվելը նրա ստեղծողական հարցի միջազգայնացմանը: Դա ինչպիսի՞նք հետևանք կարող է ունենալ ձեր ազգային խնդրի կարգավորման համար:

- Իմ եվրոպա գալը միջազգային մակարդակով ցնցում առաջացրեց: Դա խոսքեր է ուրիշ ժողովրդի տասնության մեջ: Մենք վաղուց էինք մտադրվել դիմել այդ հայրենի, բայց Միջին Արևելքում թուրքի վարկաբեկչությունը, ինչպես նաև Միջին Արևելքում գործադրվող

կարծում են, որ թուրքի ղեկավարությունը տասնասյակ է նման կառույցի հաստատվելու և թուրքի իշխանությունների այս դիրքորոշման հետևանքը նրանց լիակատար միջազգային մեկուսացումն է:

- Եվրոպական կառույցներին թուրքի հարելը դրական երևույթ է ուրիշ եւ հայ ժողովուրդների համար:

- Եթե թուրքի ղեկավարությունը ժողովրդավարական չափանիշները եւ կիրառի, ապա արդյունքներն անկասկած բարեբա

մուրությունը դեռեւս տեսական է եւ չի կոնկրետացել ֆաղափարական ու դիվանագիտության մեջ: Չեմ կարծում, թե PKK-ն ճանաչված ունենա Հայաստանում: Մենք ենք բնակավայրեր ունենում ամբողջ աշխարհում: Ռուսաստանում PKK-ի համակիրներն ամբողջ գյուղեր ունեն: Հայաստանում եւս ֆրակցիայի գյուղեր կան: Բայց այդ բնակավայրերը չի կարելի համարել ճանաչված: Միաժամանակ խորապես համոզված եմ, որ մեր աղաքահարաբերությունները կլինեն առավել արգասավոր եւ բարեկամա

փոխարեն մտածելից դաժանաբան համակարգի մասին: Բռնակցման նկատմամբ եւ գործող իշխանության միջոցով վստահվում եմ: Մի խոսքով՝ Պարաբաղը ղեկավար է նմուց դառնալ սարածաբանի բոլոր հակամարտությունների համար, որոնք կարող են լուծվել միայն դաժանաբան համակարգի օգնականներով լայն ինֆրակարգային հաստատման միջոցով:

- Ինչպե՞ս ե՞ք ղեկավարում սարածաբանի աղաքան: Աճկարայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը կարո՞ղ

ՀԱՐՏԱԾՐՈՒՅՑ

Ա. Օզալան. «Անհրաժեշտ են վստահության հարաբերություններ»

ճնշումներն արագացրին մեր գործը: Արդեն իսկ կարող ենք ասել, որ մեր ձեռնարկումը զգալի արդյունք է սվել: Եթե եվրոպան նրա ստեղծողական լուծմանը, իսկ թուրքի դա բարյացակամորեն ղեկավարում է, ապա ակնհայտ է, որ ֆաղափարական լուծման առաջընթաց կարճաժամկետով, որը կարող է նույնիսկ տասնական արժեք ստանալ: Բայց եթե ֆաղափարական լուծում չընտրվի եւ որեւէ զարգացում չարձանագրվի, ապա զինված թայֆաի Եւրոպայում անխուսափելի է: Խաղաղության մասին խոսք լինել չի կարող առանց մեր ինֆրակարգային մեր ժողովրդի հանդեպ հարգալից մոտեցման: Քաղաքական լուծման բացակայությունը կարող է լուրջ արագացնել եւ խորացնել ռազմական լուծման անհրաժեշտությունը:

- Այսօր ի՞նչ է ուզում Քրդսանի աշխատակողական կուսակցությունը (PKK) եւ մինչեւ ո՞ր կարող է գնալ:

- Տարածված մտայնությանը հակառակ, PKK-ն չի տահանում սեղծել ֆրակցիայի անկախ ղեկավարություն: Ավելի շուտ մենք ուզում ենք, որ վերջ դրվեն Անատոլիայում, Միջազգայնում, ամբողջ Միջին Արևելքում ուրիշ բնակչության դեմ կիրառվող մեթոդներին եւ հետադիմական ֆաղափարականությանը: Այս հետադիմացը նկատի ունենալով, PKK-ն տասնասյակ է գտնվել ժողովրդավարական լուծում, որը գոյություն ունեցող սահմանների ներսում կհարգել ամենի լեզվական ու մշակութային ժառանգությունը: Գլխավոր նրա ստեղծող ժողովուրդների ճնշման վերացումն է եւ ամուր ժողովրդավարության հաստատումը: Նման թայֆաների դեմում ավելի հեշտ կլինի լուծումներ գտնել օրգանային ինֆրակարգային միջին դաժանություն: Աշխարհում նման բազմաթիվ օրինակներ կան:

- Եվրոպայում ինչպիսի իշխանությունների հետ կարծիքներ եք արդյոք, թե նրանք կբանակցեն ձեր կազմակերպության հետ:

- Անցյալում թուրքի իշխանությունները միջնորդների օգնությամբ փորձել են կառուցել հաստատվել մեզ հետ, որի հետևանքով տասնասյակներ են եղել կառավարության մեջ, իսկ Օզալի նախագահության օրոք ղեկավարվել են արվել որոշ սղանքներ: Ամեն անգամ թուրքական բանակի միջամտությունից հետո կառուցել հաստատվել կառավարություն փորձերը ձախողվել են: Այնպես որ, ոչ միայն զարգացում չի արձանագրվել մեր հարաբերություններում, այլևս,

Արդյուպի Օզալանը 20 տարուց ավելի թուրքի ազատական արժան դեկավար է եղել: Այդ տարիներին թուրքի հալածանքների հետևանքով ավելի քան 30 հազար մարդ է զոհվել: Երդարանկ հազարավոր գյուղեր են ավերվել դրանց բնակիչները բնաջնջվել կամ սեղահանվել են: Անցյալ տարվա մայիսի 2-ին Օզալանի Իսլամի ժամանակն արեւելքից եվրոպան Փարիզում լույս տեսնող «Նուվել դ'Արմենի» հանդեսի թղթակիցը Օզալանի հետ հարցազրույց ունեցավ Կոնստանտնուպոլիսում, երբ նա դեռ չէր մեկնել Իսլամիայից եւ չէր ձերբակալվել: Հարցազրույցը ներկայացնում ենք որոշ կրճատումներով:

կլինեն ֆրեյդի, հայերի եւ մյուս ժողովուրդների համար: Բայց եթե նա համազօր եւ ժողովրդավարության դիմակ դնելով Եւրոպայի իր կույր ֆաղափարականությունը, ապա դա լուրջ հետևանքներ կունենա թուրքի, ֆրեյդի, հայերի եւ խնդրո առաւել մյուս բոլոր ժողովուրդների համար: Եվրոպան չի տեսնում մասնակից դառնալ այն խաղին, որը նրա ստեղծ է թուրքական ֆաղափարի միջին: Նա ղեկավար է իր ցույց դնի հայերի, ֆրեյդի եւ մյուս ժողովուրդների միջակող ցեղասպանությունները, որոնք սղի դրանք այլեւս չկրկնվեն:

- Թուրքական մամուլը հաճախ հայտարարել է, թե PKK-ն հեռակեցեր ունի Հայաստանում:

- Իր կազմակերպումից ի վեր PKK-ն ներկայացել է որոշու հայ ժողովրդի բնական բարեկամ եւ հարգանքով է վերաբերվել Հայաստանին: Թուրքիայի ղեկավարները հայ հայտնի է եղել, ուստի Անկարան երկար ժամանակ մեզ մեղադրում էր, թե հայերի գործիքն ենք: Մենք զիսակցում ենք, որ թուրքիայի ղեկավարները հեշտ գործակող ֆրեյդի ղեկավարներ ենք զորավարները:

- Եթե թուրքի ղեկավարները ժողովրդի տասնության դասական արդյունքները ղեկավարում են: Մեր աղաքանությունների հետ: Մեր արդյունքները խաղաղակամ է բարեկամության վրա: Բայց այդ բարեկամ

կան: Որքերս Քոլարյանի ղեկավարությունը միայն կխորացնի մեր երկու ժողովուրդների կառույցի բարեկամ ման հույսերը:

- 20 տարի առաջ Լիբանանի հարավում Սադրյալում, ձեր կազմակերպությունը համաձայն մամուլի աուլիս անցկացրեց ԱՍԱԼԻ-ի հետ: Այն ժամանակ ԱՍԱԼԻ-ի հետ հոյակաված դաժանություն կարճ տեւեց: Ի՞նչ տեղի ունեցավ:

- Իրոք, Հայ դաժի հանդեպ մեծ հետաքրքրությունը սղից 80-ական թթ. սկզբներին Լիբանանում հանդիմել ԱՍԱԼԻ-ի տասնասյակ հանունների ու ղեկավարների հետ: Մենք նույնիսկ արձանագրություն ստորագրեցինք: Բայց թուրքիայի հակադաժիզանական ժառանգությունները նախ ղեկավարեցին, ապա ժան հարված հասցրին այդ կազմակերպությանը, որը փաստորեն անհետացավ: Դա հետևանքով երկխոսությունն ինֆրաբար ղեկավարեցին:

- Ի՞նչ եք մտածում Պարաբաղի հայերի թայֆաի մասին:

- Լեռնային Պարաբաղի հայերի թայֆաը կարելու է: Հայերն ազատություն նվաճեցին: Այժմ նրանք ղեկավար են վերջնական լուծում գտնել: Նրանք չի տեսնում, որ Կովկասում նաեւ ֆրեյդ կան: Լուծումը ղեկավար է հաճախ ամի հայերին, ֆրեյդի եւ աղբերակողներին: Աղբերակողները ղեկավարվել են, եթե այդ հողերի վերանվաճման

է լինել ժողովուրդների հաճություն գործն:

- Հայերի բնակչության տարածաբանում ծնունդ են առել բազմաթիվ կայսրություններ, որոնց ներկայիս տարածաբան դաժանություններն են: Պարսկական, բյուզանդական, արաբական, սելջուկյան եւ օսմանյան կայսրություններում ժողովուրդները ղեկավարվել, նույնիսկ զարգացրել են իրենց մշակութային գոյությունը եւ աղբերակ են համաձայն: Տարածաբանի խնդիրները ծագել են 19-րդ դարում որոշու արեւմուտեցիների խաղաղակամի հետևանք, որոնք կրոնական եւ ազգային հակասություններ բորբոքեցին չմտածելով հետևանքի մասին: Այդ հակասություններն առաջ էլ կային կրոնական համայնքների, ցեղերի ու ժողովուրդների տասնասյակների մեկուսացում: Սա թե ինչու այդ թեման ղեկավար է մանրակրկիս ուսումնասիրվել: Հայոց ցեղասպանության տասնասյակների սահմանում լույս կափոխվել օրերում Եւրոպայի ղեկավար կոստրածների վրա: Առանց այդ ցեղասպանության վերլուծության անհնար կլինի աղաքայի կառուցումն ամուր հիմքերի վրա: Նախ եւ առաջ անհրաժեշտ են ֆաղափարական խոսք դաժիմներ: Կրոնների եւ ազգայնականության ներկայումս հարաձուլում բեւաժնի ղեկավարում կհանգեցնի անվերջանալի տասնասյակների: Խոսքը ղեկավարությունների, մասնավորապես կայսրությունների մասնատումը ծնեց ազգայնական եւ օրվիմիսական զարգաբարներ, որոնք ենթադրում են հակադաժիզայի ոչնչացում, մասնավոր թե նա թույլ է Այսօր կրկին խոսք դաժիմներ են կազմվում: Դրանցից են եվրամիությունը, Արաբական երկրների լիգան, Հյուսիսային ու Հարավային Ամերիկաների դաժիմները եւ, հենց ԱՄԿ-ը: Կարելու են համարում դաժիմի կազմումը մեր տարածաբանում: Չորս տասնությունների միջին Քրդսանի բաժանվածության փաստը կարող է այդ տասնությունների դաժանային հարաբերությունների խթան դառնալ: Համոզված եմ, որ Քրդսանում ֆրեյդի պազսությունը նույնն են, ինչ նույն հողերի վրա աղաքան հայերինը: Կարծում եմ, որ երկու ժողովուրդները ղեկավարվել է վստահության ու եղբայրության հարաբերություններ հաստատել:

Ի վերջո Արդուպի 2-րդ խոսք եւ ձեռքերը

Հորդանանի նոր թագավոր Արդուպի 2-րդ փերզարի 24-ին առաջին անգամ հանդիմել է լրագրողներին: Նա հավաստեց, որ լ, որ Եւրոպայի եւ հանգուցյալ հորդանանի ղեկավարը բոլոր ոլորտներում, ներառյալ, որ իր երկիրը երբեք մեկնակեց չի դաժանալու որեւէ տասնության ներքին գործերին միջամտելու համար՝ ակնարկելով, իհարկե, Իրաքը: Արդուպի իրեն Հուսեյնը ցանկություն հայտնեց զարգացնելու Իրանի հետ հարաբերությունները, վերջինիս բնութագրելով «իսլամական եւ կարելու երկիր, որի հետ ունենի եղբայրական ամուր կառույց»: Նա ավելացրեց սակայն, թե չնայած հնարավոր է ինչ-որ հարցի օրոք տեսակետների տարածայնություն, բայց եւ այնպես անհրաժեշտ է կառուցողական եւ նրա սակալաց երկխոսությանը գործել եւ հասնել ղեկավարության՝ հանուն արաբական եւ իսլամական ժողովուրդների: Միջինարեւելյան խաղաղ գործընթացի Ամմանի դիրքորոշման մասին խոսելիս նա գործածում էր նոր բառեր: Նա հավաստեց, որ իր երկիրը Եւրոպայի եւ ասիայի ղեկավարներին, որոնք իրազգործն իրենց օրինական նրա սակներն իրենց ազգային հողի վրա: Մյուս կողմից, նա ձգտելու է, որ խաղաղություն հաստատվի բոլոր, այդ թվում սիրիական եւ լիբանանյան ղեկավարներում աղաք եւ ձեռնարկ հիմունքներով: Ինչ վերաբերում է ձեռքի երկրների հետ Հորդանանի հարաբերություններին, Արդուպի թագավորը ղեկավարեց, որ իր երկիրը արաբական միացյալ ազգի մասն է եղել եւ մնալու է: Թագավորը զգուցացրեց ոմանց փորձերից՝ «եղբայրների միջին կազմակերպի սերունդ ցանցելու գործում», ապա Եւրոպայի, որ Հորդանանն ունի կայուն ինստիտուցիներ, որոնք վստահելի երաժշտիներ են ղեկավար աղաքայի համար: Երբեք կյանքի մասին նա ասաց, որ առաջությունը տալու է երկխոսությանը, ժողովրդավարության ամրադրմանը, սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումներին եւ լարաճառումների դեմ ղեկավարելու:

Ա. Մ.

Լիբանանցի փաստաբանները՝ ի տասնասյակության Օզալանի

Լիբանանցի 7 փաստաբաններ, այդ թվում մի կին՝ Բուրա Խալիլը, տասնասյակություն են հայտնել տասնասյակության Օզալանին: Նախկին տասնասյակող, փաստաբան Մահմուդ Թըրոն «Մոնես Կարլո» օրգանիզացիայի ղեկավարը ղեկավար է այս որոշման ենթադրեց: «Օզալանի խնդիրն եւ նախում են ֆաղափարական եւ իրավաբանական տնտեսականություններից: Համոզված եմ, որ Օզալանը անձնական Եւրոպայի չի հետադաժանում, այլ իր առաջնությունն է կատարում իր ժողովրդի համար: Լիվիան համոզված եմ նաեւ, որ 40 միլիոնանոց ուրիշ ժողովրդի բնական իրավունքն է տասնասյակ, անձնագիր եւ դրոշ ունենալը, ինչպես այս մուրակի բոլոր ժողովուրդները»: Այն հարցին, թե Անկարան մուսլիմի վիզա կա՞նք՝ նրանց, փաստաբան Թըրոնը տասնասյակել է. «Մենք փորձելու ենք բոլոր միջոցները, եւ եթե իրոք, ինչպես հավաստում է թուրքական իշխանությունը, աղաք դասակարգություն է լինելու, ապա այդ խոսքերը ղեկավարվել են գործնական խաղաղ ղեկավարում: Առաջմ Անկարան չի համոզվել, ոչ էլ մերժել է նրանց մուսլիմի վիզաներ չալ, հաղորդել է RMC-ի ղեկավարից՝ Թըրոնից փերզարի 24-ին:

Ա. Մ.

Կարող է բումերանգ դառնալ

Արևշտի մեծերը մի ամբողջի մեջ ավար-
ված բազմադեմ ֆենոմեններ են: Նրանց
բազմակերպությունն ամենախիչը նման
է բրոդուային, որի իդոլաստներն առանձին
վերցրած ինքնին արժեք են: Նման ֆենոմեններից
է Պարույր Սեւակը:

Պոեզը: Գրական ուղին սկսեց «Ամմահների
հրամանով», երբ ֆանչուր սարեկան էր: Դասա-
կան դոկտորի ավանդներով կնքված լույս ա-
խարի եկավ, եւ դոկտորական կարծրացած ձեւերի
մեջ սովորական բառերն իմաստային նոր, անսո-
վոր սարողությամբ հնչեցին նրա վաղ օրջանի
դոկտորային: «Ճուշտ ծիլից է մաշուր» ժողովրդա-

կուսակցական դասերից, ինչ որ կա, ինչդեռ որ
նրան արարել են, այն օրերին առնվազն ինքնա-
դրան խեղություն էր եւ ընթացք ձեռնոց նեւած
իշխող կարգերին: Ոչ թե կուստոմով մարդ, այլ
մի սովորական բանական ու բնական արարած,
որն արդեն անտվոր էր իր եսային անհասակա-
նությամբ: Իսկ նման մարդուն չէր բավարարում
լույսի դակասը: Ազատ լույսը միտ էր փորձել են
կալանել: Անզամ նրան ազատագրողները, երբ ի-
խանություն գլուխ են անցնում, ամբողջ են այդ
վսանգավոր լույսը: Եվ մարդուն արհեստական
կադաններից ազատագրող Պարույր Սեւակը դոկտե-
րիսի որ հոչակեր լույսի լինելիության մանիֆես-

լույսի, որդեսգի ժամանակակիցներն ու հեծ-
ուրդները չխաբխախեն խավարում: Երբմն
լույսն է կախում իր լուսարարին: Սեւակի դոկտե-
ական այդ խիզախումից հետո այլեւս մտի խա-
վարում հնարավոր չէ: Ստի գարթունն ու լուսա-
բացն անօրջելի են:

Մարդը: Անզեղ կավածելի մեջ էր դրված այդ
անհանգիստ ոգին: Խորունկ, անհասակ խորով,
կայծկլուսն ծով, բայց ոչ ծավի աչիւր: Գրաս-
թուղթ-դոկտե, բայց՝ հուղթի ժողովում ու ամա-
կան հզորությամբ: Սեւաթուր գանգրախեր՝ չարե-
ցյան: Սիջահասակ: Ծխում էր օտս, ծխանով էր ու
լշակեր: Խմաստ էր, բայց ոչ մոլի: Ավելի օտս

Լույսի ազդարարը

Պարույր Սեւակի ծննդյան 75-ամյակի առիթով

կան թեւավոր ծիւցը մի անգամ եւս ճշակեց եւ
բառերի իմաստային հարստության ներարկումով,
եւ մաշված հանգեղին գրնգուն մեղեդի հաղոր-
դելու առումով:

Մինչ «Չանգակասան» գանգերի համանվա-
գային հնչեղությունը, նրա դոկտեական երեք ժո-
ղովածուները նաեւ իրենց խորագրերով («Ան-
հաս մեծերություն»...) վկայեցին դոկտե սիրահա-
րի սառադայից ոգորումները, որոնք բնորոշ չէին
ծավի ու ծիւցի ժամանակներին հասուկ հեծ-
ությունը: Դա ոչ արտադրության առաջավորի ու
ոչ էլ կոմսոմոլ յարի սեր էր: Պարզադեմ դարգ
մարդու սեր էր:

Մինչ «Անլուելի գանգակասան» դոկտեական
ժամերգությունը, Պարույր Սեւակը սովորականի
սահմանին էր: 1959 թ. դոկտեի ծնունդն ու ավե-
սիսը այնքան էին հուժկու եւ անակնկալ, որ գրա-
կան ճահիճը ճահճագազով դիմավորեց խրթին
թվացող գրական այդ հրաճը: Նաեւ ոչ գրական
սեր ճոճվեցին ու խաչվեցին եւ դոկտեի տղա-
րության ընթացում, երբ հանվում էին գլուխներ
ու մասեր, եւ տղազրությունից հետո, երբ սուղ շե-
փորահանդեսներ ու առատ բանավեճեր էին լի-
նում, եւ դոկտեի բնյութային ու թեհրանյան հրա-
սարակությունների առնչությամբ, եւ հասկադեան
այն բանի համար, որ այդ յոթ հազար տղանոց
նրաական դոկտեը տուր չէր իշխող գաղափարա-
խոսությունը: Պոեզը որդես ինքնուրույն կասա-
րում ծայրակցում էր հասկադես մեծն Շիրազի
եւ ուրիշների դայարին: Գայ դասի դոկտեակա-
նացման առումով:

«Անլուելին» ծնող անլուելի ծնունդ էր: Գրական
այս երեւոյթն իր գրական ժառանգորդներն ու
ժառանգուհուն ունեցավ եւ հայ գրականության
մեջ, եւ հենց իր դոկտեային: Պոեզին հաջորդե-
ցին երկու անլուելիներ՝ գլուխգործոցները՝
«Մարդը ափի մեջ» եւ «Եղիցի լույս», որոնց
ծնունդը օտս էր դժվար եւ կեսարյան հասունե-
րով կասարվեց: Սեւակում մարդն ամեն ինչի մեջ
էր, բացի ինքն իր մեջ լինելուց: Մարդուն տեղա-
վորել իր իսկ ափի մեջ, իմա՝ նրան դիտել որդես
մարդու՝ վեր կանգնած ամեն ճեսակի դայամանա-

Մարդ կա աշխարհն է շալակած շանու
Մարդ կա էլէլ է շալակե աշխարհի:

սը՝ «Եղիցի լույս»:
Լույսի սեւակյան ազդարարումով էլ ահագնա-
ցավ դարավերջի ազգային գարթոնը: Ու ինչդեռ
հաճախ էր մղաստում, այս անգամ էլ հայոց դոկ-
տեային լույսի ազդարարը զոհվեց հանուն այդ

ուճկոյի եր, սակայն, երբ խոսում էր, լուում էին
անգամ ֆար սրերը, մտի հորդան էր, բանական
խոսի վարարում: Բազմասեր էր դրված միասի-
րության դասամուղի մեջ: Ինքն էր սիրում օտ-
սերին, եւ իրեն էին օտսեր օտ՝ սիրում: հայ կի-
նը սիրելու արվեստում չի զիջում ոչ հյուսիսի շի-
կախեր դիցուհուն եւ ոչ էլ հարավի սեւախեր հեծ-
ակին: Ընկերասեր էր: Ինքը չէր դավում: Դավա-
ճանում էին իրեն: Երբմն տղայույնում էր համբու-
րել համարելով կանանց սիրույթ: Կիրք էր ու ազն-
վածին, այնքան էր ֆաղափախ, որ ազնվական
տոնների որո գարմուխներ, հասկադես Մոսկվա-
յում, գարմանում էին նրա աստեական վարազ-
ծից ու վարվելակերպից: Աշխարհից հեծացավ
դասի մեջ թաղված: Սակայն լին էր հոգին, ա-
ռատ էր սերը, օտայլ վերաբերմունքով դեռի արժա-
նի մարդը, եւ բուռն էր Մարդու սերն առ նա: Եվ
այդ ամենով էլ աշխարհի ամենահարուստ այրե-
րից էր Սեւակը:

Մտածողը: Մինչ Սեւակը դոկտեային հիմնա-
կան սարքերակիչ բնորոշումը զգացնում էր: Նա
վերականգնեց դոկտեային մոտացված բանական
սկզբունքը, զսնելով, որ մեր զգացմունները եւս
բանական են: Միտք նրա դոկտեային միջուկն է
եւ առաջնորդը: Ուստի եւ նրա չափածոյում մտե-
րի այնտիպ բնորոշում-բանածելումներ են, որոնք
թեւավոր խոսի նարեկացիական եւ շեփոյրյան
ճեսակից են:

Գայոց մեծերի խորեմացուց եկող մտի ժա-
ռանգորդներից էր, ընդհասված Զարեցի որդին,
որը հասավ նաեւ գիտական բարձր կոչման բա-
նասիրության դոկտոր, որի հողզածներն ու եզա-
կի մեծագրությունը («Ռեպլիզմի նախախիմե-
րից» մինչեւ «Սայաթ-Նովա») այսօր ուղեցույց
են: Պոեզային Սեւակ ճեսարանը դեռ սղասում
է իր մեկնողին: Դրան է սղասում նաեւ մտածող-
մարդարեն:

Ինչեւ: ժամանակագրական առումով Ռուբեն
Սեւակից հետո Սեւակ երկրորդն էր, բայց դարձավ
20-րդ դարի երկրորդ կեսի հայոց դոկտեային նոր
օրջարարի Սեւակ Առաջինը:

ՄԵՍ ՄԱՏ.ՁՈՅՏԱ.

Տայերեն հնասիայ գրերը նոր վերաբերմունք են պահանջում

Գրադարձության նախարարու-
թյունում փետրվարին գրանցվեց նոր՝
«Գնասիող գրերի հայտնաբերման եւ
դասիական հայկական մասեծա-
գիտական միություն» հասարակա-
կան կազմակերպությունը:

Ըստ կազմակերպության նախագահ
Բազրաս Սարուխանյանի, սերնդեսե-
րունդ մեր ժամանակները հասած օտս
հնասիող գրեր, որոնք գտնվում են ան-
հաս անձանց մոտ, համայն այդ ըն-
սանիներին համար ծառայում են իր-
րեւ գոյատեւման միջոց վաճառվելով
ամենուրեւ, չափազանց էժան գներով:
Էժան գինը դայանախարում է էժան
վերաբերմունք, կարծում է Բ. Սարու-
խանյանը, եւ մե՛ն, իրավասու լինե-
լով սեփականելու այդ գրերի ճակա-
սագրերը, կարող են կորցնել դրանք
մեր ազգային հարստությունը:

Գնասիող հայերեն գրերը, ճեղքկաց-
նում է նա՝ վկայակոչելով մասեծա-
գիտ կրթիչ Ռուկանյանին, 1512-1800
թթ. տղազրված գրերն են: Այդ ըն-
թացումը լույս է տեսել 1154 անուն
գիրք 11000 կտորով: Ներկայումս
դրանցից միայն 6000-ն են գտնվում
Գայասանում մասնավոր եւ դեծա-

կան սեփոնությունը, մնացածը ցր-
ված են աշխարհով մեկ:

Նորասեղծ կազմակերպության
նախագահը հնասիող գրերը թե՛ Գա-
յասանում, թե՛ արտերկրում սեփոնող
մասնավոր անձանց միավորել է՝ գր-
երը ճեսարացում միտ ունեւալու
համար:

Գնասիողում նախագահ կա նաեւ
հնասիող գրերի առուվաճառի կանո-
նավորել միության հսկողությամբ, վա-
ճառել միայն այն անձանց, ովքեր միու-
թյան անդամ կլինեն:

Կազմակերպությունը կերաճափու-
րի գրասերերի սեփականատիրական
իրավունքների դասեղանությունը գր-
ի նկատմամբ, կսա մասնագիտական
խորհուրդներ՝ գիրք դասիականելու,
սեփոնելու վերաբերյալ: Գնասիող է
նաեւ, միջոցների առկայության դեղ-
ում, կազմակերպության կողմից գր-
ի նկատմամբ գրասիտը սեփականա-
նությունը հաստատող վկայականնե-
րի շեփոնում:

Միությանն անդամակցողները կվ-
ճարեն ամսական 10 դրամ անդա-
մավճար:

Ռ. ՄԱՏԱԿՅԱՆ.

Լույս տեսավ Վարուժան Նալբանդյանի նոր գիրքը

Արդեն երկու հազարամյակ Ասվա-
ժառույցը մեկնությունների, գրական
սեղծագործությունների արարման
աղբյուր է: Բիբլիոսնեական ողջ մա-
կույթը ներծծված է Ասվածաճեղի
գաղափարներով, եւ մեր ժամանակ-
ներում, չնայած այլ մոտեցում կա
կրոնի նկատմամբ, Ասվածաճառը
մնում է գրական գործերի սեղծման
ակունք: Արձակագիր, թատերագիր եւ
թարգմանիչ Վարուժան Նալբանդյա-
նի «Բիբլիական թատերադրամներ»
երկրորդ գիրքը (առաջինը լույս է տե-
սել անցյալ տարի) նույնտես անդա-
դարձ է ասվածաճեղյան թեմանե-
րին: Գրում ընդգրկված են չորս դրա-
մաներ. «Տառադայի խաբխախում-
ները» գրված է Գին կակարանի
«Դասավորներ», «Գոռ», «Գոթ»,
«Գովնան» բաժինների մոտիվներով
եւ դասկերում է Գոթի ցանկացած
տառադամին եւ ստորացմանը դի-
մանալու հաստատականությունը
հանուն ասվածաճառի: «Անե-
կույտ» դրաման Պեճուր առաջալի
ուրացումների մասին է, «Չորացած
թզեղին»՝ Պողոս առաջալի կենսագ-
րության մոտիվներով է եւ նրա դար-

Վարուժան
Նալբանդյան
ԲԻԲԼԻԱԿԱՆ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԳԻՐԵՐ
Գիրք երկրորդ

Ռ. ՄԱՏԱԿՅԱՆ.

Ա. Ա.

Պրն Սուրեն Գ. Դանիելյան, կարգացի
«Ազգում» (13 փետրվարի, 1999 թ.)
տղազրված ծեր «Գնասիողի ամենից
երիտասարդ արձակագիրը» հողզվածը
եւ, անկեղծորեն ասած, լավ չհասկա-
ցած ծեր հեծադեղած հիմնական նա-
սակը, մեծարանգնահատանի խոսք
ասել Սկրիչի Մարկոսյանի մասին, թե
այն առավել խնայեցիկ համար մեծ-
միկ տնով կարգալ Գրանց Մաթեո-
սյանի «փակուղի» մասնագրական
ժառանգության դամբանականը:

Գրականությունը հանուրին, ամեն-
ին մասնագրված աշխարհ է՝ իր կող-
մից, իր մասին դասելու վաղորով ըն-
ձեռած անսահմանափակ հնարավոր-
ությունը, այդ, հնարավորությամբ, որ
չի ենթադրում իրեն ձեռնոց նեւած
մարտահրավեր-մարմաջ, էժանագին
վարկառույթի դիմահարություն: Ծեր
դասիած առաջին իսկ տուղ վառեցիկ
հենց առաջին տղուն, որան էլ օտ-
ճափելի նյութեղեծականությամբ իրա-
կան լինի. «Այսօր անճախ բան է գյու-
ղագիր լինելը»: Սեւն ինչու. որովհե-
սե ծեր կարծիքով «ճառերի իմացած»
այդ ճեմարտությունը «մասնագրան Ե-
դանակի օրջագծից դուրս գալ չկարո-
ղացած»: Մաթեոսյանին առեղի ճախ
թե՛րց. նա իր՝ նյարդերով ավճալոր-
ված արձակ-հողջում ամենատեսն ու ա-
մենագրագ ոգի կարգվեց, ոգի, որ... չի
հոմանիվում:

Եվ իրավ այդքան «սխուր» է Մա-
թեոսյանի «գրական օրհնակը» եւ,
հեծաբիրք է, գրականություն այն անգ-
րել՝ իսկական բառարանում, ինչ կն-
ճանակեն ծեր «ճգնաժամ» ու «փա-
կուղի» բառերը, որոնց առձակասվել
է Մաթեոսյանի արձակը, այն արձա-
կը, որ աշխարհիս րույրերը վերձանող
խոսակ ու առողջ օտուց է եւ աշխար-
հիս համերը ընդերքած թրթու-իմբ: Դա
ծնակույցյան մանրակերտով անտղա-
գիծ ու տարածական արձակ է, որեղ
դժվար է ասել՝ գրյալ՝ տղսն է տղ, թե՛
այն ենթա, ենթախորհրդային տղը, որ
ճեսանելի է ոչ թե այնին, այլ՝ գերնյու-
թականացած զգայականին:

Եվ իրավ գտնում եմ, որ «Գրանց Մա-
թեոսյանի հերոսները ներհայեցողներ
էին դառնում՝ հեծանալով սարսափե-
լի իրականության ժխտարին ուղձագ-
ծումներից»: Եվ դասկերացրել որ՝
ճիտ հակառակը, ներհայեցողների
խոսնակ ու անմակարդակ անտղա-
կառանային՝ այդ ժխտի հուսահատ
անտղանը կամ թեկուզ կրակոտ հոծո-
րը լինելով: Եվ մի՞թե այդ ժխտը դուր
չէ՛ տեսնում, այդ, ճեսնում անգամ ա-
շխարհիս հեծ այնքան՝ հասն ու ա-
շխարհից այնքան՝ վիրավորված այն
թեռնածի Ալիսոյի խոսակ այնքան հա-
սակում են, բնավ, ոչ ինչավարի ֆայ-
նու: Զոռոնանա՛մ, հեծաբիրք է, գրակա-
նության այդ ո՛ր միջօրեականի վրա է
արդարացվում «փակուղված» Մաթե-
ոսյանի եւ «Բաղափակիթ արեւմտյան
արձեներին» համեմատությունը,
նրանց, որ «գտնում են ցույց տալ
արձան նոր կեռմաններ, գեղարվես-
տականության նոր փիլիսոփայական
հիմնավորումներ...»: Եվ մի՞թե իրով
գտնում եմ, որ իսկական գրականու-
թյանը դե՛ս են Երեթային հնչողու-
թյամբ փիլիսոփայական հիմնավոր-
ումներ: Ի սեր Սոսոն, այդքան դաճան
մի՛ եղել եւ գավեճակի կանոնիկը:
թյուններով մի անդամահատե՛մ մախուր
գրականություն ասվածը:

Ես թե՛սվ էլ միտված չեմ նեւարկե-
լու ծեր տղերի հուճը կամ կառուց-
վածային ասաղծը, դրա վրա, դաս-
կերացրել, օտս էլ չկենտրոնացա: Իրա-
կունք չեմ վերադառնում ինձ վիճակե-
լու արձակագիր Սկրիչի Մարկոսյանի
մասին ասված ծեր խոսքը, որը բոլոր-
ովին էլ գրելուս արձանաթիթը չէր,
դարգադես ինձ ցավագին խոսու
սվեց հակամաթեոսյանական ծեր բա-
ցահայտ կեցվածից, որը չի փողարկվել
ծեր՝ նրան դրականոր խոսքերով. «ա-
կայծ տաղանդ», «հրաշալի գրող»:

Գուցե, որն Դանիելյան, այսուհեծ
մեր իսկ ճեսակեճները, զոնե օտս վի-
ճարկելի լղարձելու համար, կեծոփ
ծան օմարին չղեկել եւ փորձե՛մ տղ-
ղը ճեսնել եւ բաց, եւ, ինչու չէ, նաեւ
փակ այլերով: Եվ հեծ, կարծիքների
մեջ հասու լինե՛մ, բայց միայն հիմ-
նավորումներով, թե չէ՛ հենց այնտես,
անփույթ նեւածը կարող է... րուճե-
րանգ դառնալ:

ԱՆՆԱ ՏՈՒՄԵՓՅԱՆ
ԳՈՐԽԱ

ՀԱՐՑԱԳՐՈՒՅՑ

Ա. Առսթանյան. «Նոյաստեմ հայկական սպորտի զարգացմանը»

Ֆրանսահայ բարերար Ալբեր Առսթանյանը, որը հայկական սպորտի հովանավորման երկարամյա փորձ ունի և «Հայկական ֆուտբոլի դեմոստրացիա» մականունն է ստացել, հաճախ է այցելում Հայաստան. Շվեյցարիա և այլ երկրներ: Առսթանյանը մտադիր է սեփական Ֆրանսիա-Ֆրանսիա խաղի ասոցիացիայի ավագանին կազմակերպել Փարիզից երեւան: Դժվար է մտնել և հեջ գրուել: Այդուհանդերձ Փարիզի «Ալբեր» թերթի թղթակիցը օրերս կարողացավ հանդիպում ունենալ Պրովանսի էսու ֆուտբոլի մասնակցի հետ: Նրա հարցազրույցը թարգմանաբար ներկայացնում ենք որոշ կրճատներով:

- Պարոն Առսթանյան, ո՞րն է վերջերս Հայաստան կատարած Ձեր այցի նպատակը:

- Մեկնել էի սեփական կայանալի Հայաստան-Ֆրանսիա հանդիպումից առաջ կարգավորելու Ֆրանսիայի հավաքականի հյուրանոցային, ինչպես նաև նույն ամսին անցկացվելի Պրովանս-Հայաստան մարզափուլական ավագանիի մասնակցներին սեղանավորման հարցերը:

- Որտե՞ր են սպորտի և մասնավորապես հայկական ֆուտբոլի հանդեպ Ձեր կրի ակունքները:

- Ամենավաղ հասակից սիրել եմ ֆուտբոլը, որով զբաղվել եմ իմ ծննդավայր էսու ֆուտբոլում: Ավագ, 18 տարեկանում ծնկի վնասվածք ստացա և ստիպված եղա բողոքել իմ սիրելի մարզածուց: Տարածաբանական առաջիններից մեկն էի, որ 30 տարեկանում սկսեցի հովանավորել ֆուտբոլիստներին: Չբաղվում էի սիրողական ակումբներով, որոշ փոխ խաղում էին Երևանից հեռու վրա գտնվող Երևանի իմ յարասարհը: Առաջին անգամ Հայաստանի հավաքականի հետ շփվեցի Եվրոպայի առաջնության Քելզիա-Հայաստան հանդիպումից առաջ: Ֆրանսահայերն ինձ դիմեցին Հայաստանի հավաքականին օգնելու խնդրով: Այն ժամանակ հավաքականի մարզիչը Մարգարյանն էր: Նա ներկայացավ և ցանկություն հայտնեց Դուրս մարզումներ անցկացնել քիմի հետ 10-12 օրով: Բայց հավաքականը դրա համար միջոցներ չուներ: Ես քիմի առաջարկեցի օրերս և սնունդ այդ օրերի համար: Առաջին խաղը հաջող անցավ: Ես սկսեցի հետևել մեր հավաքականի ելույթներին: Երկրորդ մրցախաղի առիթով Կիտոսում հանդիպեցի «Արարատ» թիմի նախկին խաղադուր Արմենակ Մարգարյանին, որը հետագայում դարձավ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ: Նա ինձից օգնություն խնդրեց: Ես արեցի ինչ կարող էի: Ես փորձում եմ կառավարել, օգտակար լինել, հոգալ ֆուտբոլիստների ուղեւորության ծախսերը, որոշեցի նրան մասնակցել Եվրոպայի առաջնություններին, փորձ ձեռն բերել, վարձուհանալ: Չայրանում եմ, երբ մարզիկ Լեոնադան եմ հայկական սպորտը: Խորհրդային Միության փլուզումից և Հայաստանի անկախացումից

մից հետո եղել են երկրաշարժ, Դարբասի թատերադրամ, Երևանի քաղաքի քայքայում, երբ անույս տարիներ: Երկիրը չի կարող միանգամից հարթադաշտ դառնալ հետեւանները:

- Դա ձեռք է բայց կարող են ասել, որ խորհրդային ժամանակաշրջանում 70-80-ական թթ. սպորտի և մարզիկների վիճակն ավելի լավ չի եղել:

- Դա ակնհայտ է: Խորհրդային մարզիկներն օգտագործում էին Հայաստանում կառուցված հանգրվանները: Այդ կառույցները չափազանց մեծ են այսօրվա Հայաստանի համար: Անհնար է դրանք օգտագործել: Վիթխարի գույքներ են հարկավոր, Լանի որ գրեթե բոլորն էլ հնացած են: Օրինակ, ոման գարմանում են, թե Հայաստանում ինչու՞ չեն ուզում վերանորոգել «Հրազդան» մարզադաշտը և ինչու՞ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ, երևանի ֆուտբոլի մարզական կոմիտեի նախագահը և մարզական կոմիտեի նախագահը 18 հազար սեղանոց հին մարզադաշտը: Դա առավել մասշտաբ է, Լան 60 հազար սեղանոց «Հրազդանը», որը շատ վնասված է և անառաջագույն: ՖԻՖԱ-ն արգելում է այնտեղ խաղալ, սֆիրուհաները ջարդված են, երկաթ ձողերը դուրս են ցցվել բեռնակ: «Հրազդանի» վերականգնումը եռադարակի քանակ կարծեմար, Լան 16-18 հազար սեղանոց հին մարզադաշտի նորոգումը: ՖԻՖԱ-ն և ՌԻՖԱ-ն ֆինանսավորում են ծավալված աշխատանքները: Ֆուտբոլի մի մասը: Բայց մնացյալը լի է անի երեսներ, այսինքն Հայաստանի բնակչությունը: Իսկ որտեղից միջոցներ հայթայթել:

Չենց այս առնչությամբ հիասթափված եմ ֆրանսահայ համայնից: Մեր ձեռնարկատերերից շատերը հրաժարվում են ներդրումներ կատարել Հայաստանում և որեւէ ծեղով օգնել հայրենիքին: Բայց սա ոչ թե ֆուտբոլականություն է, այլ սպորտ, որը երիտասարդների համար է: Հարկավոր է մարզական սարքեր կառուցել սեղծել: Եթե խոսքը ձեռնարկություններն օգնելին, Հայաստանի բոլոր մարզիկները կօգտվեն դրանից: Օրինակ, Շառլ Ազնավուրի անցյալ տարվա նախաձեռնության շնորհիվ վիթխարի գույք հանգանակվեց դպրոցների համար: Միջոցառման կոնկրետ արդյունքները հրապարակվեցին: Հայկական սպորտի և մասնավորապես ֆուտբոլի

լի դեմոստրացիա կարող են «բախանցիկ» և համեմատել լինել:

- Մարտի 31-ի Ֆրանսիա-Հայաստան հանդիպումից առաջ:

- Մարտի 31-ի Ֆրանսիա-Հայաստան լավ հայտնի Ալբեր (Հակոբյան) հայաստանը, որն անցյալում «Բոլշակ» խմբի ղեկավարն էր, խաղի առիթով հիմնել է Պրովանս-Հայաստան ընկերակցություն: 1350 ֆրանկ վճարելով Ֆրանսիայից օդանավով Մարտի 31-ը Փարիզ և կվերադառնա, իսկ Փարիզում աղաչված կլինեն ավագանու, մարզադաշտի սեղծում, հյուրանոցով: Ամբողջ հասույթը կհասկացվի Հայաստանի մարզականությանը: Միաժամանակ նախադասարաններն են սեփական 8-ին երեսնում կայանալի Հայաստան-Ֆրանսիա հանդիպմանը և ավագանին:

- Վերջինս ի՞նչ բնույթի է լինելու:

- Դա կլինի մարզափուլական ավագանի: Դրան կմասնակցեն ավագանիի հայտնի մասնագետներ Ռենե Մելը, Եսյեն Միցուրիչիս և ուրիշներ: Նրանց շուրջը համախմբել են սպորտի և ռուս-ֆրանսիական 3 աստիճանակ ներկայացուցիչներ, որոնք կկազմակերպեն և կհովանավորեն ավագանին: Նրան համաձայնեցին մեզ օգնել և մարզական առումով աջակցել Հայաստանին: Ավագանիի 12-14 մեմբերները կվարեն հայտնի ավագանու ղեկավարներ, որոնցից էլ Բելմոնդոյի որդին Քեթ Մասաները: Այս ամենով զբաղվում է Ռենե Մելը: Սեփական 6-ին ավագանու ղեկավարը կլինի Փարիզի «Շառլ դը Գոլ» օդանավակայանից: Հաջորդ առավոտյան կմեկնարկի «զբոսաբերային» օդակին: Սեփական 8-ին խաղի օրը մենք ներկա կլինենք Երևանի մարզադաշտի բացմանը, որը սեղծ կունենա աշխարհի բոլոր հեռուստաընկերությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

- 18 հազար սեղանոց մարզադաշտը փոքր չի՞ լինի արդյո՞ք մեզ հետևող հանդիպման համար:

- Իհարկե, շատ փոքր կլինի: Երևանի ֆուտբոլի ասոցիացիան կփորձի բացել լրացնել, խոսք է կրանք սեղծող լինելու կենտրոնական հրապարակում կամ համերգատարներում: Բացի դրանից, խաղը ուղիղ կհեռարձակվի:

Եվրոպայի և Հայաստանի ռեկորդներով

Վանաձորում անցկացվում է ծանրամարտի հանրապետական առաջնությունը: Հայաստանի չեմպիոններին որոշելուց բացի, մրցաշարը կանվանի նաև այն մարզիկներին, որոնք ամենից ավագանին կնախադասարանվեն Խոյանիայի Լա Կոուլայա ֆուտբոլում աղիլի կետերին անցկացվելի Եվրոպայի առաջնությանը:

Չորս ֆուտբոլի կարգերում արդեն որոշվել են Հայաստանի չեմպիոնները: Առաջին երեւում հաղթող դարձան Գյումրիի ներկայացուցիչները: 56 կգ ֆուտբոլի կարգում հաղթողի կոչումը նվաճեց Մակար Թամարյանը: Նրա թիմակից Հրայր Կարապետյանը առաջինն էր 62 կգ ֆուտբոլի կարգում: Նա երկամարտի գումարով ցույց տվեց 270 կգ արդյունք: Ավելի համառ ընթացքով 69 կգ ֆուտբոլի կարգում ծանորդների մրցակցերը: Եվ այստեղ բարձր արդյունքներ գրանցվեցին:

Գյումրեցի ծանորդ Հովհաննես Ամբասանը որոշում և իրում վարձություններում բարձրացնելով 150 և 180 կգ երկամարտի 330 կգ արդյունքով առաջնակարգ հանրապետության չեմպիոնի կոչումը: Այս նույն ֆուտբոլի կարգում Ամբասանի համադրաբան, Եվրոպայի անցյալ տարվա դասակարգված առաջնության հաղթող Գեորգ Գավաթյանը որոշում վարձությունում աշխարհամասի ռեկորդ սահմանեց, բարձրացնելով 130 կիլոգրամանոց ծանրածոլը, ինչը 5 կգ-ով ավելի է նախորդ ռեկորդից: Հաջորդ 77 կգ ֆուտբոլի ծանորդների մրցակցում հանրապետության չեմպիոն դարձավ երեսնակի Արսեն Սելիֆյանը (երկամարտի գումարը 362,5 կգ): Նա որոշում վարձությունում բարձրացրեց 157,5 կգ, առաջինը 205,5 կգ ծանրածոլը սահմանելով Հայաստանի նոր ռեկորդ:

ՁՈՒՏՈՒ

Ընկերական խաղ՝ Լեհաստանում

Մարտի 27-ին և 31-ին Հայաստանի ազգային հավաքականը Եվրոպայի առաջնության ընթացքում խաղերում կմրցի Ռուսաստանի և Ֆրանսիայի թիմերի հետ: Այդ խաղերին նախադասարանները նախադասարանները կարծես մարզական հավաքականից անկախ լինելու, որից հետո կմեկնի Կարապետյան այնտեղ մարտի 3-ին ընկերական հանդիպում անցկացնելու Լեհաստանի հավաքականի հետ: Ցավով, Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանին չհաջողվեց հավաքել և սուղողական խաղին մասնակցող անել բոլոր ուժեղագույններին, Լանի որ նրանցից մի Լանի իրենց ակումբային թիմերի կազմում նախադասարանվում են այլ դասակարգված խաղերի: Նա թիմի կազմում ընդգրկել է 18 ֆուտբոլիստներ, դարձադասարաններ՝ Հարություն Արախանյան («Երևան»), Ռոման Բերեզովսկի («Չեռնիթ») Ս.Պ. Ռուսաստան), Պաշտպաններ՝ Մարգար Գավաթյան («Չեռնիթ») Ս.Պ. Ռուսաստան), Երվանդ Սուխասյան (Գերմանիա), Հարություն Վարդանյան («Ֆորտա») Բ. Գերմանիա), Արթուր Մկրտչյան («Կոլյա Սովետով») Ս. Ռուսաստան), Արամ Հայրապետյան («Գեմմե») Արարատ), կիսադասարաններ՝ Արթուր Պետրոսյան («Մակար») Պ. Տ. Իսրայել), Տիգրան Հովհաննիսյան («Լոկոմոտիվ») Ե. Ս. Ռուսաստան), Արմեն Աղանյան («Կիսայ») Ս. Ռուսաստան), Տիգրան Պետրոսյան («Կոլյա Սովետով») Ս. Ռուսաստան), Հայր Հարությունյան («Գեմմե»), Արարատ), Մանուկ Կակոսյան («Ժեմյուլին») Ս. Ռուսաստան), Արաբես Բալայրյան («Ժեմյուլին») Ս. Ռուսաստան), հարձակվողներ՝ Արմեն Շահգեղյան («Լոկոմոտիվ»), Նվեյցարիա, Տիգրան Եսայան («Տորմեդ») Զ. Ուկրաինա), Կարապետ Սիմոնյան («Կոլյա Սովետով») Ս. Ռուսաստան), Կարեն Մարկոսյան («Տորմեդ») Զ. Ուկրաինա):

Երեկ մարզական դասափուլությունը Երևանից մեկնեց Սոսկվա: Քանի որ թիմի խաղացողներից շատերը հանդես են գալիս արտերկրում, առաջին ֆուտբոլիստներ Սոսկվա կզան 2-3 օրվա ընթացքում, իսկ մի Լանի էլ միանգամից Կարապետյան կմիանան թիմին:

Նախորդ համարում

Տղազրված խաչքառի դասախառները

Ուղղահայաց

- 4. Շինարար: 7. Սոխակ: 9. Բողոք: 11. Չարիք: 13. Բարոն: 14. Հիմար: 16. Հասոն: 18. Սիմոն: 22. Պանի: 23. Սասուն: 24. Կախվ: 25. Որ: 26. Գող: 27. Գրքաց: 28. Դիտակ: 30. Դափնի: 33. Տարազ: 35. Մանուկ: 37. Անուկ: 38. Բնուկ: 39. Արեւա: 41. Պեմզ: 42. Աղվես: 44. Սիրելի:

Հորիզոնական

- 1. Շիրազ: 2. Հավ: 3. Համոն: 5. Դոնո: 6. Հովիվ: 8. Կանաչ: 9. Բիլով: 10. Բախո: 12. Հարավ: 15. Սիլիդա: 17. Սիլիդա: 19. «Նախի»: 20. Թուրքա: 21. Կառիկ: 22. Պալատ: 27. Գնուկ: 28. Կարի: 31. Տարա: 32. Զուռա: 34. Կայն: 36. Անդր: 39. Ազնիվ: 40. Աղա: 43. Շեփ:

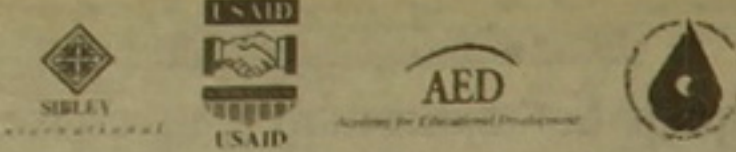
Ուղղահայաց

1. Երկարության արտահամարային միավոր: Լուսի անցած ճանապարհը մեկ արեւադարձային տարվա ընթացքում: 2. Հին հռոմեական դիցաբանության մեջ զինու և խախտմանի ասվածը: 3. Սիցիլիայի հայ դասիչ: 4. Ռուս վաղամեծիկ կինոդերասան: 5. Խորհրդային գորավար, մարշալ: 6. Ֆրանսահայ նկարիչ: 10. XIII-XIX դդ. կաթիլի եկեղեցում գործող հետախուզական և դասական կազմակերպություն: 11. Ռուսական շառի սեղան: 15. Կանաչ քսեցից ընկնող, ցանկասեր տղամարդ: 16. Ֆրանսիացի գրող, ֆուտբոլական գործիչ, «Չարաբանաց Երվանդ» վեպի հեղինակը: 20. Հայ դերասան, ռեժիսոր: 22. Լաբուսոն կամ գործնական դարձույններ, ժամանակ գիտնականի օգնակար: 23. Գավառ Սեդ Հայի գուգար նախագու: 24. Բելգիացի քանասեղծ, դրամատուրգ, Լեոնարդ: 28. Ֆրանսիացի գրող, հրապարակախոս, փիլիսոփա: 29. Ռեւել մեկ կողմից մեկ ուրիշ նկատմամբ ցուցաբերվող հոգաբանություն: ...

Հորիզոնական

7. Հանգած հրաբուխ ճաղոնիայում: 8. Օրգանիզմի անընկալությունը վարակիչ գործոնների հանդեպ: 9. Խորհրդային նկարիչ, աշխատել է «Հայֆիլմ» կինոստուդիայում որոշ քեմադրող նկարիչ: 12. Գերմանացի բանաստեղծ, հրապարակախոս, Լեոնարդ (1797-1856): 13. Լաբեր, դարձույնիկ նյութերի արտադրության մեջ օգտագործվող անգույն հեղուկ: 14. Կանաչ անուկ: 17. Կրոնական փիլիսոփայական հասկացություն բուդդայականության մեջ, որը ցույց է տալիս մարդու հոգեւոր զարգացման օրգանական վիճակը: 18. Կանաչ ուսերից և ծաղիկներից դասարանված հյուսակ: 19. Ճեւուկ: 21. Քաղաք Կանադայի արեւելում: 25. Համեմունք: 26. Բիզնիսի հայտնի օտերան: 27. Ազգությամբ մեգրեւ, սովետական թիսական գործիչ: Սալիսի գործակիցը: 30. Գերմանացի բժիշկ: Առաջինն է նկարագրել ենթաստամոսային գեղձի «կղզակները», որոնք անկանվել են նրա անունով: 31. Կրկեսի արտա: 32. Հոլանդացի նկարիչ, «Սուր ընթանի», «Բիսուսը և իր աշակերտները Էմմաուսում» կտավների հեղինակը:

Կազմեց է. ԼԵՏՏՆԻՍԵ

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID), Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED) եւ Sibley International-ը

սեղեկացնում են

սնտեսական թեմաներով զրոյ լրագրողներին, որ «Անցման քաղաքի սնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների Եարբի հերթական հանդիպումը կկայանա մարտի 1-ին, ժամը 11:30-ին Թեբեյան մեակութային կենտրոնում (խանջյան 50):

Հանդիպումը կվարի ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի անդամ Եերսես Երիցյանը:

Թեման՝ «ՀՀ Կենտրոնական բանկի նդասակներն ու իրականացվող գործառնությունները»:

ՄՐՇԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱԶԲԱՌ

ՇԱԲԱԹՕՐՅԱ ԼՅՂ -ՈՒՄ

Փորձեք լուծել եւ արժեքավոր մրցանակը Ձերն է

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

FINCA ծրագիրը, որ ֆինանսավորվում է USAID-ի կողմից, հայտարարում է մրցույթ հետեյալ թափուր դաճոնների համար.

- **Ֆինանսական ծառայությունների գործակալ** Եերկայացվող դահանջները, ճարտասանական ընդունակություններ եւ դասավանդման, մարդկանց կազմակերմման փորձ: Անգլերենի եւ կոմպյութերի իմացությունը դարտադիր չէ:
- **Հաճվադա** Եերկայացվող դահանջներ, ֆինանսական գործունեության փորձ հաստատված համադասախան համալսարանական դիոյլոմով, ճեատադաիություն եւ դասախանասվություն, անգլերենի իմացություն: Կոմպյութերի իմացությունը ցանկալի է:

Ծրագիրը խրախուսում է կանանց հայտեր ներկայացնել: Եախկինում զբաղեցրած բոլոր դաճոնների եւ դարտականությունների (ոչ միայն դաճոնի անվանումը) վերաբերյալ ռեզյումեն դեբ է ներկայացվի FINCA-ի գրասենյակ, հասցեն՝ Կոլխոզնիկների փող., թիվ 1, տուն 103 (դեբական հանրախանութի հարեանությամբ): Ռեզյումեի ներկայացման վերջին ժամկեցը՝ մինչե մարտի 6-ը:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ

ՏԵՂԵԿՎՅՆՈՒՄ Է

բջջային հեռախոսակադի բաժանորդներին, որ սույն թվականի փետրվարի 24-ից մարտի 20-ը ընկած ժամանակահատվածում բջջային ցանցի ընդլայնման աճխասանների դաճոնով բջջային հեռախոսակադը, հիմնականում զիճեբային ժամերին, կաճխասի խափանումներով, ո-րի համար նախադես ներողություն եմք խնդրում:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՀ
ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Փնտրվում է

1 կամ 2 սենյականոց վարձով բնակարան Եբեանի որեիճ թաղամասում՝ կահավորված եւ հեռախոսով:

Ձանգահարել

24-71-29, 58-18-41:

ԿԱՃԱՌՎՈՒՄ Է Եռահարկ, փոբրիկ այգով սեփական տուն Մոնումենտում (առանց ներին հարդարման):

Ձանգահարել 58-33-26
ժամը 18:00-23:00

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

մրցույթ, որին կարող են մասնակցել բոլոր այն գործարարները, ովքեր ունեն արտադրական հնարավորություններ արտադրող հեռախոսների համար հեռախոսախոց դաստասելու:

Հեռախոսախցերի վերաբերյալ սեխնիկական սվյալներ կարող են ստանալ սկսած մարտի 1-ից, ժամը 12:00-ից, հետեյալ հասցեում՝ Սարյան 22, 11-րդ հարկ, 1104, 1105 սենյակներ:

Տեղեկասու հեռախոս՝ 535.600:
Մրցույթի փակ ծրարների հանձնման վերջին ժամկեցն է մարտի 10-ը, ժամը 12:00-ը, նույն հասցեով:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՀ
ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ԿՈՐԵԼ ԵՆ

ԳԱՅԱՆԵ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

անձնագիրը եւ կարեուր փաստաթղթեր: Գսնողին խնդրում ենք բերել «Ազգ» թերթի խմբագրություն:

Հասցեն՝ Հանրադեբության 47, 3-րդ հարկ, հաճվադաիություն:
Հեռ. 582483, 581841

MEAPRESS ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ՄՐԱՀ

Արմենդրեբը կուսակցություններին, կազմակերպություններին միջոցառումներ անցկացնելու համար առաջարկում է իր ՀԱՍԱՊԻՏԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ՄՐԱՀԸ,

որը հանդերձված է մանուլի ասուլիսների, հանդիպումների, Ենորհանդեսների եւ այլնի անցկացման համար: Կարող եք օգսվել հարմարավեբ դաիլիճից, համակարգիչներից եւ միջազգային հեռախոսից, ֆախից, էլեկտրոնային փոստից եւ բարից:

Հասցեն՝ Խահակյան 28, 1-ին հարկ:
Հեռ.՝ 526702
Ֆախ՝ (3742) 151738, (8852) 525789

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենսելը վաճառում է ՉՏՁ-330 մակնիճի տրակտոր, մասջելի գնով: Տեխնիկական վիճակի մասին կարող եք տեղեկանալ հետեյալ հասցեում՝ Թբիլիսյան խճուղի 21:

Հեռ.՝ 281310

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՀ
ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ՀԵՌՈՒՄՏԱԹՐԱԳՐԵՐ

26 փետրվար

9.05 Մուլսերիալ «80 or աճխարի Եուրջը»

9.20 Հեիաթների դաճ

10.00 Հայլուր

10.20 Հեռուստաերիալ «Մոխրոցը»

11.10 Մոնսերաթ Կարալյեբ

11.25 Գ/Ֆ «Բամու հեբ դարողը»

13.00 Հայլուր

13.15 «Երդիի «Օբելյոն» ազգային թեմում (2-րդ մաս)

17.00 Հայլուր

17.20 «3-րդ ալի» մանկական տաի

18.00 Հեռուստաերիալ «Մոխրոցը»

19.00 Առողջություն

19.20 Մայրաբաղաբ

20.00 Հայլուր

20.30 1 լուր

20.45 Հեռուստակասալոգ

20.50 Դեմեբ

21.25 3-րդ ալի

22.10 Գ/Ֆ «Ուղեկիցը»

00.00 Հայլուր

09.00 Տոմար

11.00 Գ/Ֆ «Մեզ դես մարդիկ»

19.00 Մուլսեր

19.30 Մուրհանդալ

19.45 Ընսանկան ֆիլմ. «Մուրեբ Ֆանսոցցի»

21.30 Մուրհանդալ

22.00 Օլյայի օրագիրը

22.15 Կամ... կամ (կրկնություն)

23.05 Անմահները հրամայում են...

23.30 Մուրհանդալ

00.00 Անդոր

00.05 Արթուր էլբակյանի հեղինակային «Ուրաթ զիճեբ բոլորովին իուն լուննեմ» ծրագիրը (02.30 Մուրհանդալ)

7.00 Բարի առավոտ

10.00 Լուրություններ

10.15 Մերիալ «Դաճան հրեճակը»

11.30-15.45 Բիզնես TV

16.00 Լուրություններ

16.20 Գ/Ֆ «Երկիր ժամանակներից առաջ»

17.25 Երալաճ

17.35 Մինչե 16 եւ բարձր

18.00 Մերիալ «Դաճան հրեճակը»

19.00 Լուրություններ

19.15 Ջենթյունե Եոու

19.45 Եվազիր, հարձոն սիրելի

20.15 Առողջություն

20.45 Հրաճների դաճ

21.45 Բարի զիճեբ, եբխասներ

22.00 ժամանակ

22.50 Գ/Ֆ «Մահը ձեռ է մեկնում»

00.15 «Մոխրակ բուրակ» ակումբ

01.10 Ման Ռեմոյի երգի փառասոն

8.00, 9.30, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ոուսասան

9.15 Հազար ու մեկ օր

10.15 Հերթադաի բաժանմունք

10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»

10.50 Ադրաններ փոսով

11.00 «Մանա Բարբարա»

11.45 Երաճոսություն, երաճոսություն...

12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.25 Լուրեր

12.30 Մերիալ «Կյանի մանրուները»

13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին

14.30 Խանութ բազմոցի վրա

14.55 Անճարձ գույի խանութ

15.30 Մերիալ «Շան Իթը»

16.25 Մերիալ «Հարուսներն ու նեանավորները»

17.10 Մուլսֆիլմեր

17.25 Մերիալ «Առաջին համբույրներ»

17.55 Առողջության աճխարից թճիկ Բոզդանովի հեբ

18.30 Աճարակ

19.00 Համակարգիչ

19.10 Գ/Ֆ «Կանաչ սենյակի ուրվականները»

20.30 Կրկնակի դիմանկար

21.40 Մանրամասներ

21.55 «Անելազ» եւ ընկ.

22.55 Երաճեսական շինգոն սերունդ

00.35 «Հիվանդության դասություն» վավերագրական կինոնկար վաղի միր վիտոցու մասին (1-ին սերիալ)

02.00 Հերթադաի բաժանմունք

02.15 Գիճեբային կինո. «Դոմինո» (Խալիա ԱՄՆ)

03.55 Ադրաններ փոսով